

درس یازدهم: دوستی با خدا

دعای امام سجاده علیه السلام

"بارالها! خوب می دانم هر کس کذت دوستی ات را چشیده باشد، غیر تو را اختیار نکند و آن کس با تو انس گیرد، لحظه ای از تو روگردان نشود، بارالها! ای آرمان دل مشتاقان و ای نهایت آرزوی عاشقان! دوست داشتنت را از خودت خواهانم."

به جای خدا کسی را به دوستی انتخاب نکردن

نتایج دوستی با خدا در دعای امام سجاده علیه السلام ← از خدا روگردان نشدن

چند پیام از این حدیث:

1. دوستی با خدا آنچنان لذت بخش است که انسان را از دوستی با غیر از خدا (و غیر از انسان های خدایی) دور می کند.
 2. انس با خدا سبب دوری از غفلت از یاد خدا و روگردانی از او می شود.
 3. رسیدن به محبت و رضایت خداوند هدف نهایی هر انسان با ایمانی است.
- انجام فعالیت های انسان در طول زندگی ریشه در دل بستگی ها و محبت های او دارد.
- اثر محبت در زندگی انسان: محبت به زندگی انسان جهت می دهد و هر چه این محبت شدیدتر باشد تاثیر آن در زندگی عمیق تر و گسترده تر است.
- معیار ارزش واقعی انسان در کلام امام علی علیه السلام: ارزش هر انسانی به اندازه چیزی است که دوست دارد.

تا در طلب گوهر کانی، کانی (سنگ قیمتی) تا در هوس لقمه نانی، نانی } ارزش انسان به اندازه چیز است
این نکته رمز اگر بدانی، دانی هر چیز که در جستن آنی، آنی } که دوست دارد به آن برسد.

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله: هر کس در قیامت با محبوب خود محشور می شود.

ارتباط ایمان به خدا و محبت به او ارتباطی مستقیم است یعنی هر چه ایمان انسان به خدا بیشتر شود محبت او به خدا نیز بیشتر می شود.

نتایج محبت به خدا در انسان

1. افسردگی، ترس و یاس (نامیدی) را از بین می برد و به انسان نشاط، شجاعت و قدرت می بخشد.
2. تنبل را چالاک و زرنگ می کند.
3. بخیل را بخشنده می کند.
4. کم طاقت را صبور می کند.
5. انسان را از خودخواهی به ایثار و از خود گذشتگی می رساند.

6. مانند اکسیری است که مرده را حیات می بخشد و زندگی حقیقی به او عطا می کند.

نکته: دلیل این تغییرات این است که قلب انسان جایگاه خداست و جز با خدا آرام نمی گیرد. در نتیجه از ویژگی های انسان مؤمن دوستی و محبت شدید او نسبت به خداست.

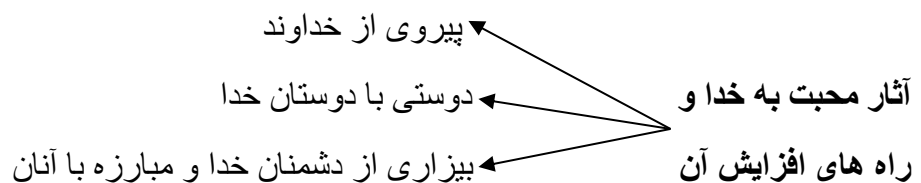
امام صادق علیه السلام می فرماید: قلب انسان حرم خداست؛ در حرم خدا غیر خدا را جا ندهید.

پیام: قلب انسان جایگاه خداست و جز با خدا آرام نمی گیرد.

و من الناس من يتخذ من دون الله اندادا يحبونهم كحب الله والذين آمنوا اشد حبا لله

و بعضی از مردم همتیانی را به جای خدا می گیرند، آنان را دوست می دارند مانند دوستی خدا اما کسانی که ایمان آورده اند به خدا محبت بیشتری دارند.

پیام: از ویژگی های انسان مؤمن دوستی و محبت شدید او نسبت به خداست.

بین محبت به خدا و این آثار رابطه دوسویه است یعنی همان طور که م محبت خدا موجب بروز این آثار می شود، تداوم و استمرار در پیروی از دستورات خداوند و عشق ورزیدن به دوستان و برائت از دشمنانش، موجب تقویت محبت انسان به خدا می شود.

1. پیروی از خداوند: نمی شود انسان از صمیم دل کسی را دوست داشته باشد اما از فرمانش سرپیچی کند. این سرپیچی نشانه عدم صداقت در دوستی است. خداوند عمل به دستوراتش را که توسط پیامبر صلی الله علیه و آله ارسال شده است، شرط اصلی دوستی با خود اعلام کرده است. خداوند در این دستورات فقط به مصلحت ما نظر دارد و خیرخواهانه ما را به کارهایی که به نفع ماست راهنمایی می کند و ما هم باید مطمئن باشیم که انجام این دستورات برای رستگاری ما ضروری است حتی اگر انجامشان برایمان دشوار باشد.

برخی می گویند: "قلب انسان با خدا باشد کافی است و ضرورتی ندارد به دستورات او عمل کرد، آنچه مهم است درون و باطن انسان است نه ظاهر او" در حالی که این توجیه با کلام خداوند سازگار نیست، خداوند عمل به دستوراتش را که توسط پیامبر صلی الله علیه و آله ارسال شده است، شرط اصلی دوستی با خود اعلام کرده است.

قل ان كنتم تحبون الله فاتبعوني يحببكم الله و يغفر لكم ذنوبكم والله غفور رحيم

بگو اگر خدا را دوست دارید از من پیروی کنید تا خدا دوستتان بدارد و گناهتان را ببخشد و خداوند بسیار آمرزنده و مهربان است.

موضوع: پیروی از خداوند از آثار محبت به خداست.

پیام: *خداوند عمل به دستوراتش را که توسط پیامبر صلی الله علیه و آله ارسال شده است، شرط اصلی دوستی با خود اعلام کرده است.

*پیروی از دستورات خداوند موجب محبت خدا می شود و عامل بخشیدن گناهان .

امام صادق علیه السلام می فرماید: کسی که از فرمان خدا سرپیچی کند او را دوست ندارد.

تفکر در احادیث صفحه 120

اگر ما کسی را دوست داشته باشیم، تلاش می کنیم هر آنچه را او دوست دارد انجام دهیم تا علاقه خود را به او نشان دهیم و خود را بیشتر به او نزدیک کنیم. با توجه به احادیث زیر بگویید برای اینکه رابطه دوستی خود با خدا را بیشتر کنیم، چه کارهایی را باید انجام دهیم.

خداوند، بنده گناهکار **توبه کننده** را دوست دارد.

خداوند، انسان با حیای با عفتی را که **پاکدامنی** می ورزد، دوست دارد.

خداوند، **رسیدگی** به دلسوختگان و درماندگان را دوست دارد.

خداوند، کسی که جوانی اش را در **اطاعت** او بگذراند، دوست دارد.

خداوند، **زیبایی و آراستگی** را دوست دارد.

✓ اگر گناه کردیم توبه کنیم.

✓ حیا و عفت و پاکدامنی داشته باشیم.

✓ به دلسوختگان و درماندگان رسیدگی کنیم.

✓ از جوانی خدا را اطاعت کنیم.

✓ زیبا و آراسته در خانواده و اجتماع برویم.

2. دوستی با دوستان خدا:

اگر می خواهیم محبت خداوند در دلمان خانه کند باید محبت کسانی که رنگ و نشانی از او دارند و خداوند محبت و دوستی آنان را به ما توصیه کرده، در دل جای دهیم و هر میزان که این علاقه بیشتر و قوی تر باشد، محبت ما نیز به خدا بیشتر می شود. انبیاء و اولیای الهی و مجاهدان راه حق و آنان که در مسیر خدا حرکت کردند، دوستان خدا هستند و برترین این دوستان، رسول خدا صلی الله علیه و آله و اهل بیت ایشان علیهم السلام هستند که با تمام وجود به خدا عشق می ورزیدند و زندگی خود را در اطاعت کامل خداوند سپری کردند. دوستی با آنان همان دوستی با خداوند و محبت به آنان در مسیر محبت به خداوند است. البته این دوستی و محبت نیز بایستی همچون محبت به خدا، همراه با عمل و پیروی از آنان باشد.

3. **بیزاری از دشمنان خدا و مبارزه با آنان:** عاشق روشنایی، از تاریکی می گریزد و آن کس که به دوستی با خدا افتخار می کند با هر چه ضد خداست، مقابله می کند. او دوستدار حق و دشمن باطل است. نمی شود کسی دوستدار خدا باشد؛ اما در برابر زشتی و ستم در جامعه سکوت کند. برای همین جهاد در راه خدا در برنامه تمام پیامبران الهی بوده و بیشتر آنان در حال مبارزه با ستمگران به شهادت

رسیده اند. دینداری با دوستی خدا آغاز می شود و برائت و بیزاری از دشمنان خدا را به دنبال می آورد. اگر کسی بخواهد قلبش را خانه خدا کند باید شیطان و امور شیطانی را از آن بیرون کند.

دینداری بر دو پایه استوار است: تولی یعنی دوستی با خدا و دوستان خدا و تیری یعنی بیزاری از باطل و پیروان او هر چه دوستی با خدا عمیق تر باشد، نفرت از باطل هم عمیق تر است. (ارتباط مستقیم)

پایه و اساس بنای اسلام "لا اله الا الله" است که مرکب از یک "نه" و یک "آری" است "نه" به هر چه غیر خدایی است و "آری" به خدای یگانه.

امام خمینی (ره): "باید مسلمانان فضای سراسر عالم را از محبت و عشق نسبت به ذات حق و نفرت و بغض عملی نسبت به دشمنان خدا لبریز کنند." (هر چه دوستی با خدا عمیق تر باشد، نفرت از باطل هم عمیق تر است)

اندیشه و تحقیق صفحه 124

1. برخی افراد، مخالف دستورات خداوند مانند نماز نیستند اما با بهانه ها مختلف، از انجام آن شانه خالی می کنند، آیا این افراد می توانند ادعا کنند که ما خدا را دوست داریم؟ چرا؟ خیر، خداوند عمل به دستوراتش را، شرط اصلی دوستی با خود اعلام کرده است، پس نمی توان ادعا کرد کسی را دوست داریم ولی از او پیروی نکنیم.

2. برای تقویت بیزاری از باطل و بی تفاوت نبودن در مقابل باطل صفات چه می توان کرد؟

1. محبت و دوستی با خدا و دوستان خدا.

2. اطاعت از خدا و پیروی از دستورات او که توسط پیامبر صلی الله علیه و آله و اهل بیت علیهم السلام به ما رسانده شده.

3. سکوت نکردن در برابر ظلم ظالمان و مبارزه با آنان.

3. چگونه می توان دریافت که در دوستی با خدا و دشمنی با بدی ها صادق هستیم؟ کسی می تواند بگوید خدا را دوست دارد که از دستورات او پیروی کند و دوستان خدا را هم دوست داشته باشد و با دشمنان خدا دشمنی قلبی و عملی داشته باشد. (با آنها مبارزه کند)

4. فردی می گوید: "اساس دین بر محبت است؛ بنابراین دل مسلمانان نباید جایگاه کینه و نفرت از کسی باشد؛ شما با او موافقید یا خیر؟ چرا؟ خیر- همان طور که انسان دوستان خدا را باید دوست داشته باشد و از آنها پیروی کند نسبت به کفار و دشمنان خداوند، باید بیزاری و دشمنی داشته باشد و این دو (تولی و تیری) با هم شرط دینداری است.

نمونه سوالات درس نهم

آیات و روایات

مفهوم این آیات را بنویسید.

1. " و من الناس من يتخذ من دون الله اندادا يحبونهم كحب الله والذين آمنوا اشد حبا لله "

از ویژگی های انسان مؤمن دوستی و محبت شدید او نسبت به خداست.

2. قل ان کنتم تحبون الله فاتبعونی یحببکم الله و یغفر لکم ذنوبکم والله غفور رحیم

خداوند عمل به دستورانش را که توسط پیامبر صلی الله علیه و آله ارسال شده است، شرط اصلی دوستی با خود اعلام کرده است. (اشاره دارد به پیروی از خداوند)

3. از نظر امام سجاد علیه السلام محبت به خدا چه نتایجی را به همراه دارد؟ انسانی که محبتش به خدا و افراد خدایی است غیر خدا کسی را به دوستی انتخاب نمی کند و از خدا روگردان نمی شود.

4. از دیدگاه امام علی علیه السلام ارزش هر انسانی به چه میزان است؟ به اندازه چیزی است که دوست دارد.

5. چرا امام صادق علیه السلام می فرماید: قلب انسان حرم خداست؛ در حرم خدا غیر خدا را جا ندهید؟ زیرا قلب انسان جایگاه خداست و جز با خدا آرام نمی گیرد.

کوتاه پاسخ

6. مفهوم این شعر چیست؟ ارزش انسان به اندازه چیزی است که دوست دارد به آن برسد.

تا در طلب گوهر کانی، کانی تا در هوس لقمه نانی، نانی

این نکته رمز اگر بدانی، دانی هر چیز که در جستن آنی، آنی

7. دینداری بر دو پایه استوار است آنها را نام ببرید. تولی و تبری

8. خداوند در قرآن شرط اصلی دوستی با خود را چه چیزی اعلام کرده است؟ عمل به دستورانش را که توسط پیامبر صلی الله علیه و آله ارسال شده است.

9. محبت در زندگی انسان چه تأثیری دارد؟ محبت به زندگی انسان جهت می دهد و هر چه این محبت شدیدتر باشد تأثیر آن در زندگی عمیق تر و گسترده تر است.

10. مبارزات رزمندگان در سوریه بر علیه وهابیت اشاره به کدام اثر از آثار محبت به خدا دارد؟ بیزاری از دشمنان خدا و مبارزه با آنان

11. به چه علت جهاد در راه خدا در برنامه تمام پیامبران الهی بوده است؟ چون نمی شود کسی دوستدار خدا باشد؛ اما در برابر زشتی و ستم در جامعه سکوت کند.

12. ما در برابر مستکبران جهان که حق ملت ها را زیر پا می گذارند چه وظیفه ای داریم؟ چرا؟ مبارزه با آنان- زیرا نمی شود کسی دوستدار خدا باشد؛ اما در برابر زشتی و ستم در جامعه سکوت کند.

13. چرا امام خمینی (ره) فرمود: " باید مسلمانان فضای سراسر عالم را از محبت و عشق نسبت به ذات حق و نفرت و بغض عملی نسبت به دشمنان خدا لبریز کنند." زیرا هر چه دوستی با خدا عمیق تر باشد، نفرت از باطل هم عمیق تر است.

14. هدف مستکبران جهان از زیر پا گذاشتن حقوق ملت ها چیست؟ رسیدن به منافع دنیایی خود
15. تحولاتی که در انسان با محبت به خدا ایجاد می شود به چه دلیل است؟ زیرا قلب انسان جایگاه خداست و جز با خدا آرام نمی گیرد.

کامل کنید

16. فعالیت هایی که انسان در طول زندگی انجام می دهد ریشه در او دارد. دل بستگی ها و محبت های
17. بین محبت به خدا و آثار آن ارتباط برقرار است. دوسویه
18. سرپیچی از فرمان خدا نشانه است. عدم صداقت در دوستی
19. بر اساس سخن امام صادق علیه السلام کسی که از فرمان خدا کند او را دوست ندارد. سرپیچی
20. اگر کسی بخواهد قلبش را خانه خدا کند، باید و را از آن بیرون کند. شیطان و امور شیطانی
21. پایه و اساس بنای اسلام است که مرکب از یک "نه" و یک "آری" است "نه" به هر چه است و "آری" به لاله الا الله- غیر خدایی- خدای یگانه
- درستی یا نادرستی جملات زیر را تعیین کنید.
22. دوستی با رسول خدا صلی الله علیه و آله و اهل بیت ایشان علیهم السلام همان دوستی با خداست. درست
23. به هر میزان که علاقه ما به دوستان خدا بیشتر و قوی تر باشد، محبت ما نیز به خدا بیشتر می شود. درست
24. دینداری با برائت و بیزاری از دشمنان خدا آغاز می شود. نادرست

تشریحی

25. تولی و تبری به چه معنا هستند و چه ارتباطی با هم دارند؟ تولی: دوستی با خدا و دوستان او تبری: بیزاری از باطل و پیروان او. هر چه دوستی با خدا عمیق تر باشد، نفرت از باطل هم عمیق تر است.
26. از نتایج محبت به خدا در انسان 4 مورد بنویسید.

1. افسردگی، ترس و یاس(نامیدی) را از بین می برد و به انسان نشاط، شجاعت و قدرت می بخشد.
2. تنبل را چالاک و زرنگ می کند. 3. بخیل را بخشنده می کند. 4. کم طاقت را صبور می کند.
27. بین محبت به خدا و آثار محبت چه نوع رابطه ای است؟ توضیح دهید. بین محبت به خدا و این آثار رابطه دوسویه است یعنی همان طور که م محبت خدا موجب بروز این آثار می شود، تداوم و

استمرار در پیروی از دستورات خداوند و عشق ورزیدن به دوستان و برائت از دشمنانش، موجب تقویت محبت انسان به خدا می شود.

28. از آثار محبت به خدا "پیروی از خداوند" را توضیح دهید. نمی شود انسان از صمیم دل کسی را دوست داشته باشد اما از فرمایش سرپیچی کند. این سرپیچی نشانه عدم صداقت در دوستی است. خداوند عمل به دستوراتش را که توسط پیامبر صلی الله علیه و آله ارسال شده است، شرط اصلی دوستی با خود اعلام کرده است.

29. برخی می گویند: "قلب انسان با خدا باشد کافی است و ضرورتی ندارد به دستورات او عمل کرد" شما چه پاسخی به این نظر می دهید؟ (آنچه مهم است درون و باطن انسان است نه ظاهر او) این توجیه با کلام خداوند سازگار نیست، خداوند عمل به دستوراتش را که توسط پیامبر صلی الله علیه و آله ارسال شده است، شرط اصلی دوستی با خود اعلام کرده است. خداوند در این دستورات فقط به مصلحت ما نظر دارد و خیرخواهانه ما را به کارهایی که به نفع ماست راهنمایی می کند و ما هم باید مطمئن باشیم که انجام این دستورات برای رستگاری ما ضروری است حتی اگر انجامشان برایمان دشوار باشد.

30. برای اینکه رابطه دوستی خود با خدا را بیشتر کنیم، چه کارهایی را باید انجام دهیم؟

1. اگر گناه کردیم توبه کنیم. 2. حیا و عفت و پاکدامنی داشته باشیم. 3. به دلسوختگان و درماندگان رسیدگی کنیم. 4. از جوانی خدا را اطاعت کنیم. 5. زیبا و آراسته در خانواده و اجتماع برویم.

31. از آثار محبت به خدا "دوستی با دوستان خدا" را توضیح دهید.

اگر می خواهیم محبت خداوند در دلمان خانه کند باید محبت کسانی که رنگ و نشانی از او دارند و خداوند محبت و دوستی آنان را به ما توصیه کرده، در دل جای دهیم و هر میزان که این علاقه بیشتر و قوی تر باشد، محبت ما نیز به خدا بیشتر می شود. انبیاء و اولیای الهی و مجاهدان راه حق و آنان که در مسیر خدا حرکت کردند، دوستان خدا هستند و برترین این دوستان، رسول خدا صلی الله علیه و آله و اهل بیت ایشان علیهم السلام هستند که با تمام وجود به خدا عشق می ورزیدند و زندگی خود را در اطاعت کامل خداوند سپری کردند. دوستی با آنان همان دوستی با خداوند و محبت به آنان در مسیر محبت به خداوند است. البته این دوستی و محبت نیز بایستی همچون محبت به خدا، همراه با عمل و پیروی از آنان باشد.

32. از آثار محبت به خدا "بیزاری از دشمنان خدا و مبارزه با آنان" را توضیح دهید.

عاشق روشنایی، از تاریکی می گریزد و آن کس که به دوستی با خدا افتخار می کند با هر چه ضد خداست، مقابله می کند. او دوستدار حق و دشمن باطل است. نمی شود کسی دوستدار خدا باشد؛ اما در برابر زشتی و ستم در جامعه سکوت کند. برای همین جهاد در راه خدا در برنامه تمام پیامبران الهی بوده و بیشتر آنان در حال مبارزه با ستمگران به شهادت رسیده اند. دینداری با دوستی خدا آغاز می شود و برائت و بیزاری از دشمنان خدا را به دنبال می آورد. اگر کسی بخواهد قلبش را خانه خدا کند باید شیطان و امور شیطانی را از آن بیرون کند.

33. برترین دوستان خداوند چه کسانی هستند؟ چرا؟ برترین این دوستان، رسول خدا صلی الله علیه و آله و اهل بیت ایشان علیهم السلام هستند- زیرا که با تمام وجود به خدا عشق می ورزیدند و زندگی خود را در اطاعت کامل خداوند سپری کردند.

چند نمونه سوال کنکور از این درس

1. کدام عامل آدمی را از خودخواهی به ایثار و از خود گذشتگی می رساند و علت این تحول چیست؟

الف. اعتقاد به معاد – قلب انسان جایگاه خداست.

ب. محبت الهی- قلب انسان جایگاه خداست. ☆

ج. اعتقاد به معاد – بهترین توشه برای ابدیت تقواست.

د. محبت الهی- بهترین توشه برای ابدیت تقواست.

2. ثمره فرمان خداوند بر "اطاعت" در کدام عبارت آمده است و مخاطبان آیه "یحبونهم کحب الله" در مقابل کدام گروه هستند؟

الف. یحیبکم الله- من یتخذ من دون الله

ب. کنتم تحبون الله- اشد حبا لله

ج. کنتم تحبون الله- من یتخذ من دون الله

د. یحیبکم الله- اشد حبا لله ☆

3. اگر کسی بخواهد قلبش را خانه خدا کند باید به چه اموری ملتزم باشد؟

الف. دل بسته به عدالت و آزادی و بیزار از ظلم و استبداد باشد.

ب. کلمه لاله الا الله را در همه ابعادش در زندگی پیاده کند. ☆

ج. تمام فعالیت هایی که در طول زندگی انجام می دهد انسانی باشد.

د. قلب انسان با خدا باشد، آن چه اهمیت دارد درون و باطن اوست.

4. دوستان خدا با پیروی از پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله چه بهره ای خواهند برد؟

الف. من یتخذ من دون الله اندادا یحبونهم کحب الله

ب. والذین آمنوا اشد حبا لله

ج. یحیبکم الله و یغفر لکم ذنوبکم والله غفور رحیم ☆

د. فلاخوف علیهم و لاهم یحزنون

5. اگر از ما بپرسند: "پایه و اساس اسلام، با حفظ رتبه تقدم و تأخر چیست؟" می گوئیم ... و ... است که بیانگر آن جمله می باشد.

الف. تولی- تبری- لاله الا الله

ب. تولی- تبری- ایاک نعبد و ایاک نستعین

استان خوزستان شهرستان شوشتر
خانم بومی

جزوه آموزشی پایه دهم علوم انسانی
سال تحصیلی 1399/1400

د. تبری- تولی- لاله الاالله ☆

ج. تبری- تولی- ایاک نعبد و ایاک نستعین